

Mis see Rooma leping on?

Kõigi teed viivad Rooma. Nii võinuks ütelda märtsis Euroopa riikide valitsusjuhtide ja riigipeade töökavasid võrreldes. Nii paljude tähtsate isikute kokkusaamine on suursündmus ning sel korral oli kohtumisel ka väga pidulik põhjus – möödus kuuskümmend aastat päevast, mil kuus riiki kirjutasid alla lepingutele, millega pandi alus tänasele Euroopa Liidule. Need kuus asutajariiki olid Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Luksemburg ja Madalmaad.

Selle aasta 25. märtsil oli Roomas esindatud mitu korda rohkem riike. Enamik pidulikule deklaratsioonile allkirja andnud poliitikutest ei olnud Rooma lepingu sõlmimise ajal veel sündinudki, ka nende väarikamas eas kolleegid jooksid siis alles ringi põlvpükstes. Miks siis on üks eelmisel sajandil sõlmitud leping veel tänagi nii oluline?

Eks ilmselt seepärast, et lepingu sõlmimise ajal olid selles esitatud ideed ühtaegu utoopilised ja praktilised – tagada kaupade, teenuste, kapitali ja inimeste vaba liikumine. Samm sammu haaval oleme nende eesmärkide poole liikunud ning paljud lennukad ideed on juba osa meie igapäevasest elust. Varsti mäletavad vaid vanavanemad, mida tähendab Saksamaa viisa või valuuta vahetamine Euroopa reisi tarbeks. Kожu naastes ei pea oma ostusid ja suveniire tolliametnikule ette näitama ning head Prantsuse juustu või Belgia šokolaadi saab osta ka kodumaalt lahkumata. Noorte jaoks on iseenesest mõistetav, et ülikoolis võib õppida ka väljaspool koduriiki ja selleks saab taotleda ELi programmidest rahalist abi.

Mis see Rooma leping siis on? Ehk on lihtsam öelda, mis see ei ole? Kindlasti ei ole see leping miski vana ajalooline ürik kusagil arhiiviriiulil. Pigem on see suure ja pidevalt muutuva ehitise esialgne projekt, mis on taganud Euroopa Liidule tugeva vundamenti.

Aastate jooksul on majanduslik edu ja stabiilsus ning demokraatia põhimõtete ja inimõiguste austamine innustanud Euroopa riike liiduga ühinema. Aastakümnete jooksul on muutunud lepingute nimed, kuid mitte eesmärk.

Rooma lepingul on oluline roll selles, et Euroopa võib vaadata uhkusega tagasi oma senistele saavutustele ja sammuda lootusrikkalt homsesse päeva. Kuuekümmend aastaga on üles ehitatud liit, kus tehakse rahumeelset koostööd, austatakse inimväarikust ning peetakse tähtsaks vabadust, demokraatiat, võrdõiguslikkust ja Euroopa rahvaste vahelist solidaarsust.